

Syndex Europe & International

5 bld. du Roi Albert II

B-1210 Bruxelles

Tél : + 32 4 77 77 23 59

f.warneck@syndex.eu

Cuprins

COP21: care este legătura între mizele legate de mediu și cele sociale?	1
Întrebări către : Luca Visentini, Secretar al Confederației și Secretar General desemnat al UES (Uniunea Europeană a Sindicatelor)	2
Syndex în Bruxelles și în Europa	3
Actualități ...	4
Belgia - Naționaliștilor flamanzi le place perioada de probă	4
Regatul Unit – Un „nou”guvern antisindical	4
Franța – Proiectul de reformare a dialogului social	4
România – Situația salariaților din România	4
Spania – Tribunalul European cere modificarea definiției concedierii colective	4
Polonia – Angajament în favoarea lucrătorilor al viitorului președinte al Poloniei	4

Editorial

Anul 2015 se prezintă ca un an de cotitură pentru Europa și mișcarea sindicală. În fața tentației naționalismului, autoritarismului și xenofobiei, Europa ar trebui să propună perspective clare de progres social și creștere sustenabilă.

Acestea sunt exact obiectivele pe care ni le prezintă Luca Visentini, candidat la postul de secretar general al CES, al cărui congres va avea loc la Paris, la finele lui septembrie. Parisul va mai găzdui și summitul COP21 la finele lui decembrie, în cadrul căruia se dovedește necesar ca țările participante să traducă prin acțiuni mai hotărâte și concrete activitatea afișată de combatere a schimbărilor climatice.

De altfel, combaterea evaziunii fiscale și a dumpingului social și ecologic trebuie să ajungă la realități mai tangibile. Or, în paralel, Europa este angajată într-un proces de negociere a unui tratat transatlantic de liber schimb, care trezește incertitudini, din acest punct de vedere.

Comisia Juncker s-a prezentat ca o „comisie a ultimei șanse”. Aceasta trebuie, pe deasupra, să măsoare aspirațiile popoarelor europene către convergențe sociale, fiscale și de mediu și să renunțe, la fel ca alte instituții internaționale, la dogma binefacierilor pieței „generalizate”.

COP21: care este legătura între mizele legate de mediu și cele sociale?

CSI (Confederația Sindicală Internațională) își mobilizează organizațiile afiliate prin lansarea campaniei privind COP21 sub sloganul „Pe o planetă moartă nu sunt locuri de muncă! Acțiunile de mediu privesc sindicatele.”

În decembrie 2015, Franța va găzdui a douăzeci și una conferință anuală privind schimbările climatice a ONU (COP21), cel mai important summit în domeniul climei după eșecul celui de la Copenhaga (dec. 2009). Cele 195 de țări care vor participa vor încerca să ajungă la un acord universal de menținere a creșterii temperaturii medii la 2°C peste cea a erei preindustriale (+0,9°C în acest moment), după cum preconizează GIEC (Grupul de Experți Interguvernamental privind Evoluția Climei). Această creștere, datorată în principal activității umane, va avea repercusiuni majore asupra ansamblului ecosistemelor, marine și terestre, și asupra activității și vieții comunității umane, incluzând locurile de muncă.

În fața acestei provocări, obiectivul COP21 va fi reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) cu 70%, punerea în aplicare de planuri de acțiune masive de adaptare la efectele schimbărilor climatice (infrastructuri de securizare a populațiilor, agricultură, sănătate etc.) Un alt obiectiv va fi împărțirea eforturilor în acest sens între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. În momentul de față, doar 38 de țări se angajează să respecte obiectivele numerice ale emisii-

lor de GES; UE, pe al 3-lea loc mondial la emisiile de GES, după China și SUA, se angajează să le reducă, față de nivelul din 1990, cu cel puțin 40% până în 2030, SUA, cu 26-28%, Rusia cu 27%, dar marile emițătoare (China, India și Brazilia) nu reacționează în niciun fel.

CSI reamintește: „Avem de jucat un rol esențial: trebuie să protejăm locurile de muncă din industrie la amplasamentele actuale care necesită o transformare industrială pe care trebuie să o negociem, trebuie să organizăm pentru lucrătorii ocupați posturi noi, de calitate, în economia economică în curs de creare și să luptăm pentru măsurile de „tranziție echitabilă” destinate siguranței tuturor posturilor.”

De 10, Syndex a efectuat o serie de lucrări importante, la nivel european, pe tematicile: „schimbări climatice, politică industrială de reducere a amprentei carbonice și efectul asupra locurilor de muncă”, în sprijinul strategiei CES, pentru grupul de reprezentare a lucrătorilor din cadrul Comitetului Economic și Social al UE și pentru partenerii sociali europeni (CES/Business Europe/CEIP-Centrul European pentru Întreprinderile cu Participație Publică și UEAÎMM-Uniunea Europeană a Artizanatului și Întreprinderilor Mici și Mijlocii). În momentul de față, în cadrul COP21, Syndex colaborează cu CES pe tema „Regiuni industriale, politici climatice: care sunt perspectivele sindicale?”. Obiectivul este identificarea a 7 exemple de tranziții reușite în 7 regiuni europene, în condiții diferite (situație economică, tip de industrie, profil al mâinii de lucru, mize eco-

gice locale, politici publice regionale etc.).

În Franța, Syndex a elaborat în 2014 un instrument teritorial denumit ECECLI,

dedicat Schemelor Regionale Climă-Aer-Energie, cu participarea a 4 părți interesate: stat, regiune, organizații sindicale și organizații patronale (cu susținerea FSE).

Consiliul Economic, Social și de Mediu francez, în cadrul avizului exprimat în privința schimbărilor climatice, a solicitat generalizarea acestuia în toate regiunile.

Întrebări către :

Într-o situație economică europeană dificilă, în mai multe țări s-au pus în aplicare programe de austeritate. Coeziunea socială este tensionată și există riscul de reducere a cheltuielilor la nivel național. Este Europa, încă, liderul în materie de progres social și drepturi sindicale?

Austeritatea a eșuat. De la începutul crizei, Uniunea Europeană a Sindicatelor (UES) a afirmat clar că Europa ar trebui să adopte o altă cale de ieșire din criză. Nu suntem deloc mulțumiți de abordarea instituțiilor UE. Așa-zisele lor soluții, o combinație de reduceri și reglementare, au avut un dublu efect negativ: nu au reprezentat motoare ale progresului social și, totodată, au subminat atât drepturile, cât și standardele de viață ale lucrătorilor și sindicatelor. Aceasta a condus la mai multă inechitate și nedreptate socială, îndeosebi în țările afectate de interferențele din partea troicii europene. Dar, chiar și dintr-o perspectivă strict economică, astfel de rețete neolibérale au condus, pur și simplu, la o recesiune mai profundă, la deflație și la prăbușirea productivității și competitivității în Europa. Unele țări europene înregistrează în acest moment o oarecare redresare economică, deoarece UE a oprit politicile de austeritate și depreciere salarială internă. Aceasta, împreună cu scăderea prețurilor la petrol și relaxarea cantitativă (quantitative easing) din partea BCE, au stimulat cererea agregată. Totuși, ținem să îi avertizăm pe liderii politici să nu riște redresarea revenind la vechea abordare. Dacă se repetă aceleași politici de

austeritate și devaluare salarială, se vor obține aceleași rezultate, iar redresarea va eșua din nou. Noua cale europeană pentru care luptăm încă se bazează pe investiții îndrăznețe în crearea de locuri de muncă de calitate, cu perspective pe termen lung. Aceasta necesită sprijinul neechivoc pentru investiții publice în infrastructură, inovație și cercetare, economie verde, educație și formare. În plus, este nevoie să se stimuleze cererea internă printr-o creștere salarială generalizată la toți lucrătorii europeni, de aliniere a salariilor la creșterea productivității și de combatere a inegalității și a sărăciei persoanelor angajate.

Cum poate UES să relanseze proiectul de integrare europeană?

Poziția UES față de integrare este una critică. Considerăm că integrarea este un proces pozitiv în măsura în care asigură condiții de muncă și trai mai bune pentru cei pe care îi reprezentăm. În locul unei Europe lărgite, preferăm să milităm pentru o Europă mai bună. Mișcarea sindicală europeană are responsabilitatea de a le spune lucrătorilor că este posibil un alt fel de Europă și că nu este vina Europei, chiar dacă cetățenii ei nu se bucură de condiții pozitive, ceea ce îi face să vadă Europa ca pe un inamic. Situația se datorează alegerilor greșite ale liderilor UE și ale instituțiilor naționale, care au impus politici oarbe, fără legitimizare democratică, de austeritate. Pentru a modifica această percepție, trebuie să le oferim lucrătorilor rezultate mai concrete, care să reprezinte un răspuns efectiv la nevoile lor reale.

Luca Visentini,

Secretar al Confederației și Secretar General desemnat al UES (Uniunea Europeană a Sindicatelor)

Putem să ne diferențiem prin concentrarea acțiunilor noastre asupra principalelor priorități, cum sunt investițiile, creșterile salariale, revenirea la negocierile colective și dialogul social, combaterea dumpingului social și lupta pentru tratament complet echitabil la locul de muncă și în societate. Pentru a atinge aceste obiective, trebuie să ne consolidăm obiectul principal de activitate, capacitatea de negociere (cu angajatorii și instituțiile), să facem campanii și să rămânem uniți prin cooperare și solidaritate. Europa mai bună pentru lucrători este posibilă doar cu o mișcare sindicală mai puternică, atât la nivel european, cât și la nivel național.

La scurt timp după Congresul UES, va avea loc la Paris conferința COP21 privind schimbările climatice. Cum contribuie mișcarea sindicală la schimbările din industrie și ce se mai poate face pentru a include aspectele legate de climă pe ordinea de zi a sindicatelor?

UES sprijină obiectivul de reducere a amprentei carbonice și de eficientizare a resurselor în economie, în Europa și la nivel mondial. Aceasta este o prioritate absolută, deoarece miza este menținerea planetei în stare locuibilă. Nu există locuri de muncă pe o planetă moartă, și nici justiția socială nu este posibilă într-o lume devastată. Sprijinim viziunea UE de a deveni liderul mondial în materie de industrie cu amprentă carbonică redusă. Este, cu toate acestea, crucial ca dimensiunea socială să devină o componentă centrală a tranziției spre o economie cu

amprentă carbonică redusă și eficiență din punctul de vedere al resurselor. Avem nevoie de politici-cadru pentru o „tranzitie echitabilă”, cu scopul de a sprijini politicile privind clima și mediul printr-o serie de politici privind locurile de muncă de maximizare a potențialului de creare de locuri de muncă de calitate și care să atenueze posibilul impact negativ al acestei tranziții. Orientarea investițiilor spre activități sustenabile, prin care se vor crea locuri de muncă de calitate, va stimula reorientarea ecologică a abilităților forței de muncă, consolidând sistemele de protecție socială și drepturile lucrătorilor, constituie pilonii cruciali ai acestei schimbări din industrie. Congresul UES va fi o excelentă oportunitate de a confirma angajamentul sindicatelor în acest domeniu, chiar înainte de conferința COP21 privind schimbările climatice de la Paris.

Marea Mediterană este scena unor evenimente dramatice pentru migrații care încearcă să ajungă în UE. Ce ar putea face Europa pentru a salva viețile oamenilor și care sunt condițiile pentru a asigura incluziunea acestora pe piața muncii?

Ce se întâmplă pe Marea Mediterană este tragic, iar UE nu își asumă încă pe deplin responsabilitatea în acest sens. Decizia de a abandona operațiunile de salvare și căutare Mare Nostrum din Mediterană acum câteva luni a fost greșită. Decesele care au urmat erau previzibile în totalitate, iar rezultatul cu atât mai condamnat. Națiunile cele mai bogate ale lumii nu au voie să se culce pe lauri și să privească, pur și simplu, cum mii oameni disperați se înecă la doi pași de țărmul UE. Comisia Europeană și-a prezentat recent planurile privind migrația, care includ un plan de relocalizare de nivel European pentru migrați. Deși Comisia Europeană încearcă, cel puțin, să promoveze o reacție a UE la criza umanitară din Mediterana, suntem dezamăgiți de faptul că planul nu prezintă soluții la nevoia de eforturi sporite de salvare de vieți pe mare, inclusiv lărgirea mandatului Frontex pentru căutare și salvare. Țările membre UE ar trebui să consolideze, nu să dilueze aceste propuneri. Solidaritatea, nu discriminarea, reprezintă soluția la integrarea migraților pe piața muncii. Acest principiu trebuie să reprezinte o linie directoare a noii viziuni a UE privind zona mediteraneană, pentru a crea condițiile necesare pentru o justiție socială mai puternică, prosperitate economică partajată și egalitate în Europa și la granițele ei.

Syndex în Bruxelles și în Europa

2015 reprezintă un an de cotitură pentru politica europeană, noua Comisie Europeană trebuind să lanseze numeroase schimbări, atât în plan economic, îndeosebi în vederea relansării investițiilor (consultați Privire peste Europa din ianuarie 2015), cât și în plan legislativ, prin planul „Refit”, care constă din reluarea de la zero a numeroase inițiative legislative cu impact pozitiv asupra progreselor de natură socială (cum ar fi concediul de maternitate).

Mai aproape de teren, Syndex își oferă expertiza reprezentanților lucrătorilor și partenerilor sociali europeni, în privința a numeroase teme de actualitate:

Integrarea tinerilor și gestiunea piramidei vârstelor în întreprindere: șomajul și precaritatea posturilor în rândul tinerilor sunt subestimate de autoritățile publice europene care își limitează acțiunile la categoria de vârstă 15-24 de ani, pe când tinerii de 25-29 de ani nu reușesc să pătrundă pe piețele muncii din numeroase țări. După participarea sa în cadrul studiului realizat pentru UNI Europa Commerce și EuroCommerce, Syndex a realizat, anul acesta, o anchetă pentru partenerii sociali europeni din sectorul agroalimentar, EFFAT și Food-DrinkEurope, împreună cu cabinetul german de consultanță WMP. Este în curs de realizare un set de instrumente care să îi ajute pe partenerii sociali să îmbunătățească echilibrul demografic și al competențelor grație unei politici de promovare a diversității adaptabilă oricărei întreprinderi din sector.

Participarea lucrătorilor la deciziile strategice ale întreprinderilor, comite-

tele europene de întreprindere: directiva revizuită din 6 mai 2009 privind CEI este, cu certitudine, un pas înainte, mai trebuie ca progresele propuse să fie utilizate în cadrul noilor acorduri de înființare a comitetelor de întreprindere. În ideea că ameliorarea participării lucrătorilor la deciziile strategice ale întreprinderi poate fi un potențial element în relansarea economiei europene, cele patru federații sindicale europene, ETF, EPSU, IndustriAll Europe și UNI Europa au solicitat ca Syndex să ofere formare pentru 300 de membri ai CEI și ai sindicatelor, în 2015/2016, pentru a-i ajuta să își utilizeze mai eficient drepturile și pentru o mai bună coordonare între țări și diferitele niveluri de reprezentare a lucrătorilor. S-a pus la dispoziție o rețea socială în care să poată face schimb de experiență și să își poată acorda reciproc ajutor.

Schimbările climatice și restructurările industriale (consultați articolul anexat pe această temă)

Comerțul internațional și reglementarea diferendelor între investitori și state (ISDS): pe fondul negocierii comerciale istorice între SUA și UE, o altă negociere se derulează între UE și China. Syndex va analiza, până la finele lui 2015, starea investițiilor financiare reciproce între cele două continente și consecințele acestora asupra libertății sindicale, a evoluției condițiilor de muncă și a relațiilor sociale și reanalizarea sistemului judiciar.

Noile tehnologii informaționale:

Syndex, împreună cu cabinetul german de consultanță WMP, a inițiat un studiu privind sectorul high-tech european. În fapt, dezindustrializarea acestuia a fost masivă. Europa se chinuie să își găsească locul între impresionantul motor al inovațiilor care sunt Statele Unite și ponderea din ce în ce mai mare a Asiei. Pe baza acestui studiu, IndustriAll intenționează să facă propuneri care să inverseze cursul situației.

Belgia - Naționaliștilor flamanzi le place perioada de probă

Partidul separatist flamand (NVA) dorește reinstaurarea perioadei de probă suprimată de partenerii sociali din Belgia anul trecut. În cadrul fuzionării statutului de lucrător cu cel de angajat, aceștia au decis suprimarea perioadei de probă drept compensație pentru o mai bună protecție a lucrătorilor în caz de concediere. Conform NVA, suprimarea perioadei de probă stă în calea angajărilor, deoarece angajatorii se tem să încheie contracte. Unii din opoziția acestora resping argumentul, reamintind că, în realitate, CDD și angajările interimare au fost deja, în realitate, locul perioadei de probă. Evaluarea impactului acestei decizii rămâne, totuși, de resortul partenerilor sociali și nu politici.

Regatul Unit - Un „nou” guvern antisindical

Conservatorii britanici au format un nou guvern după ce au câștigat majoritatea parlamentară în Camera Comunelor (331 față de 232 de aleși ai laburiștilor). Liberal-democrații și-au pierdut, în afară de 8, toți parlamentarii, iar Partidul Național Scoțian a câștigat 50 din cele 59 de locuri în Scoția. Noul guvern propune mai multe restricții privind drepturile la grevă, un referendum privind statutul de membru UE, mai multe reduceri ale fondurilor de asigurări sociale (cu excepția pensiilor), reducerea birocrăției pentru întreprinderi, popriri pe salariile lucrătorilor ilegali și mai multă putere delegată pentru Scoția, Irlanda de Nord și Țara Galilor.

Mișcarea sindicală se opune planurilor de restricții privind dreptul la grevă, iar conducătorul Confederației Sindicale (TUC) a afirmat că acestea „semnalează un nou asalt asupra singuranței de care fiecare dintre noi ar putea avea nevoie vreodată în caz de concediere sau boală” și că guvernul este hotărât să reducă

drepturile și protecția lucrătorilor”.

Secretarul General al Unite, Len McCluskey a afirmat că „date fiind provocările profunde ale acestei națiuni, este înspăimântător că acest guvern nu are drept prioritate crearea de locuri de muncă decente și a nu oferi ajutor lucrătorilor în posturi nesigure, precum și atacurile la adresa sindicatelor”.

Franța - Proiectul de reformare a dialogului social: progrese, însoțite, totuși, de o reevaluare a drepturilor considerate tradiționale

Guvernul francez tocmai a înaintat Parlamentului o lege de reformare a dialogului social, care prezintă progrese majore: reprezentarea salariaților din întreprinderile foarte mici, paritate obligatorie pe listele electorale profesionale, recunoașterea competențelor de natură sindicală. Proiectul de lege reevaluează drepturile tradiționale prin gruparea diferitelor structuri de reprezentarea personalului (comitete de întreprindere, comitetele pentru sănătatea și siguranța muncii, delegații personalului) în întreprinderile cu mai puțin de 300 de salariați și suprimarea generalizată a noțiunii de „timp util” suficient pentru consultări, încadrate în acest proiect, pentru toate structurile, în termene fixe, cu excepția cazului în care întreprinderea este de acord cu alte termene.

România - Situația salariaților din România, indicatori pentru negocierile colective

Syndex elaborează, din proprie inițiativă, un studiu intitulat „Situația angajaților români - ghid și indicatori pentru negocierile colective”, aflat deja la a treia ediție anuală. Pe baza informațiilor colectate cu sprijinul principalelor confederații sindicale naționale (Blocul Național Sindical/BNS, CNS Cartel

Alfa și CNSRL Frăția, rezultatele studiului indică următoarele: chiar dacă productivitatea a crescut anul trecut, numărul de angajați s-a redus, gradul de satisfacție în privința remunerațiilor și celorlalte beneficii este redus/mediocru și sindicatele se confruntă cu o legislație a muncii care nu le sprijină inițiativele.

Spania - Tribunalul European cere modificarea definiției concedierii colective

La 13 mai 2015, Curtea Europeană a estimat că definiția concedierii colective din legislația spaniolă este contrară normelor comunitare, deoarece ia drept referință întreprinderea și nu locul de muncă, așa cum o cere Tribunalul. În hotărâre se subliniază că alegerea drept referință a întreprinderii „prejudiciază procedura de informare și consultare stabilită prin directivă”. Această modificare va permite o mai bună protecție a lucrătorilor, dat fiind că pragul de licențiere colectivă poate fi atins mai ușor.

Polonia - Angajament în favoarea lucrătorilor al viitorului președinte al Poloniei

DI. Duda, candidat de dreapta și învingător în alegerile prezidențiale de la 24 mai, s-a angajat, semnând cu sindicatul Solidaritatea un „acord de obiective”, la punerea în fapt a unei politici vizând îndeosebi consolidarea dialogului social la nivel național, regional și al întreprinderii, precum și reducerea vârstei de pensionare, anularea modificărilor nefavorabile lucrătorilor din Codul Muncii și creșterea salariului minim.

Cât despre rezultatul slab al președintelui în exercițiu, DI. Komorowski, ar fi vorba de un cartonaș roșu din partea electoratului pentru partidul liberal pentru care a candidat acesta, aflat la putere de 8 ani.

Privire asupra Europei

22 rue Pajol 75018 Paris - www.syndex.eu

Director al publicației : Jean-François Poupard

Au contribuit la acest număr : J. Serrano (Syndex Spagnă), D. Tarren (Syndex UK), D. Chelaru (Syndex România), G. Deroo (Syndex France), T. Januszkiewicz (S. Partner, Polska) F. Warneck (Syndex Belgique), Yvonnick Martin, Divizia Publicații

Contact : Fabrice Warneck (+ 32 4 77 77 23 59) Contact : Fabrice Warneck (+ 32 4 77 77 23 59)